

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 8. decembar 2020.godine
Ref. br.:AGJ 1659/20

PRESUDA

u

slučaju br. KI80/19

Podnosilac

Radomir Dimitrijević

**Ocena ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda
za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju
AC-I-18-0547-A0001 od 21. februara 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Radomir Dimitrijević (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz Uroševca, koga zastupaju advokati Vladimir Petrović, Vasil Arsić, Dejan Vasić i Žarko Gajić, Projekat za besplatnu pravnu pomoć sa sedištem u Gračanici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Žalbeno veće) za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) AC-I-18-0547-A0001 od 21. februara 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja Žalbenog veća, kojim su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 54. [Sudska zaštita prava] i članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje zahteva] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 22. maja 2019. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 23. maja 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (članovi).
7. Dana 19. juna 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Posebnoj komori Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS).
8. Dana 19. novembra 2019. godine, Sud je tražio dodatne informacije od PKVS-a u vezi sa predstavkama od 29. novembra 2019. godine i 13. marta 2019. godine.
9. Dana 26. novembra 2019. godine, PKVS je dostavio Sudu dopis kojim obaveštava Sud da je povodom žalbe koju je podnosilac zahteva izjavio 13. marta 2019. godine, Žalbeno veće PKVS-a, dana 28. marta 2019. godine, donelo rešenje AC-I-19-0037, kojim je žalba podnosioca zahteva odbijena kao neosnovana.
10. Dana 16. januara 2020. godine, Veće za razmatranje je predložilo da se razmatranje zahteva odloži radi dopune dodatnim informacijama.
11. Dana 10. novembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev

prihvatljivim za razmatranje i utvrdi povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

Pregled činjenica

12. Dana 21. marta 2013. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Specijalizovanom veću PKVS (u daljem tekstu: Specijalizovano veće) protiv odluke br. GJI053-172 KAP-a, odnosno Organa za likvidaciju, od 8. februara 2013. godine, kojom je odbijena njegova prijava potraživanja za neisplaćene zarade u iznosu od 16.420,00 evra za vremenski period jun 1999-2007. godine, kao i isplatu 20% iz fonda sredstava od privatizacije preduzeća DP Fabrika za proizvodnju šavnih cevi i profila u Uroševcu.
13. Dana 7. septembra 2016. godine, Specijalizovano veće je poslalo KAP-u kopiju žalbe radi dostavljanja odgovora na navode podnosioca zahteva.
14. Dana 16. septembra 2019. godine, KAP je dostavio odgovor na žalbu podnosioca zahteva sa predlogom da Specijalizovano veće odbije žalbu kao neosnovanu i potvrdi odluku Organa za likvidaciju br. GJI053-172 od 8. februara 2013. godine, sa obrazloženjem da je žalba zastarela iz razloga što je podnosilac zahteva propustio rok da se blagovremeno obrati sudu radi ostvarivanja svojih prava iz radnog odnosa.
15. Dana 28. septembra 2016. godine, Specijalizovano veće je prosledilo odgovor KAP-a podnosiocu zahteva radi dostavljanja odgovora, a on je, dana 27. oktobra 2016. godine, dostavio svoj odgovor na navode KAP, sa predlogom da se njegova žalba usvoji kao osnovana.
16. Dana 22. oktobra 2018. godine, Specijalizovano veće je presudom C-IV-13-0298, odbilo, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdilo odluku Organa za likvidaciju br. GJI053-017, kao pravilnu i zasnovanu na zakonu. Na osnovu tačke II izreke, podnosilac zahteva je obavezan da uplati sudsku taksu u novčanoj vrednosti od 30 evra, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti te presude. Dana 12. novembra 2018. godine, podnosilac zahteva je uplatio navedenu sudsku taksu.
17. Dana 2. novembra 2018. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Žalbenom veću protiv presude Specijalizovanog veća C-IV-13-0298 od 22. oktobra 2018. godine.
18. Dana 12. novembra 2018. godine, Žalbeno veće nalaže podnosiocu zahteva da u roku od 15 dana uplati sudsku taksu u iznosu od 30 evra.
19. Dana 29. novembra 2018. godine, podnosilac je podneo zahtev Žalbenom veću za produženje roka za plaćanje sudske takse.
20. Dana 21. februara 2019. godine, Žalbeno veće je rešenjem AC-I-0547-A0001, smatralo žalbu podnosioca zahteva povučenom zbog neplaćanja sudske takse, sa obrazloženjem da taksa nije plaćena u ostavljenom roku, a podnosilac zahteva nije tražio da bude oslobođen plaćanja takse.
21. Dana 13. marta 2019. godine, podnosilac zahteva ponovo izjavljuje žalbu Žalbenom veću, zbog toga što nije uzeta u razmatranje njegova žalba od 28.

novembra 2018. godine za produženje roka za plaćanje takse, sa predlogom da se njegovo rešenje AC-I-0547-A0001 od 26. februara 2019. godine, ukine.

22. Dana 28. marta 2019. godine, Žalbeno veće je rešenjem AC-I-19-0037, odbacilo žalbu podnosioca zahteva sa obrazloženjem: *“Istina je da je on dostavio podnesak kojim je, između ostalog, tražio produženje roka za plaćanje sudske takse, ali i pored ćutnje suda, od trenutka podnošenja tog podneska pa do datuma donošenja odluke, proteklo je skoro tri meseca, a žalilac nije platio taksu, niti je podneo zahtev za oslobađanje od plaćanja sudske takse”*.

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva navodi da je Žalbeno veće povredilo njegova prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, članom 6. i članom 1. Protokola br. 1 Konvencije jer je *“Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova donelo preuranjenu odluku kojom smatra žalbu podnosioca zahteva povučenom jer je prethodno ŽVPKVSU trebalo da odluči o zahtevu podnosioca zahteva kojim je tražio dodatni rok ili odlaganje plaćanja sudske takse po žalbi”*.
24. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva navodi: *“...odredbe administrativnog uputstva br. 01/2017 o izjednačavanju sudskih taksi dozvoljavaju strankama u postupku da shodno čl. 8 st. 8.5 podstav 8.5.1 i 8.5.2 Administrativnog uputstva br. 01/2017 o izjednačavanju sudskih taksi, koji predviđa da: “Sudija ili predsednik pretresnog veća kome je predmet dodeljen, može dati dodatno vreme stranki KOJA TRAŽI PRODUŽENJE ROKA za uplatu sudske takse u celom iznosu ili njen deo [...], zatraže od suda dodatni rok za plaćanje sudske takse”*.
25. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da Žalbeno veće, *“...nije [uzelo] u obzir niti [razmotrilo] zahtev za odlaganje plaćanja takse, a što se može zaključiti iz obrazloženja datog u rešenju AC-I-18-0547-A0001 od 21.02.2019. godine, gde se uopšte i ne navodi da je tužilac podneo zahtev sudu za odlaganje plaćanja takse i traženje dodatnog roka. Na ovaj način podnosilac zahteva smatra da je Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova prekršilo čl. 31 Ustava Kosova (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje), a u vezi sa čl. 6 i čl. 1 Protokola 1 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i sloboda, jer prethodno nije razmotrilo zahtev tužioca/podnosioca zahteva o traženju dodatnog roka za plaćanje sudske takse a što bi svakako bilo od suštinskog proceduralnog uticaja da sud ne donese rešenje kojim žalbu tužioca smatra povučenom, već bi tužilac i dalje ostao aktivan u žalbenom postupku na dva načina”*.
26. Podnosilac zahteva takođe navodi da je Žalbeno veće povredilo njegovo pravo zagarantovano članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, povezujući te ustavne povrede sa članom 10. Zakona o PKVS i članom 2.8 Zakona o parničnom postupku, kao i sa članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava.
27. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da: *“...utvrdi da je došlo do kršenja gore navedenih odredbi sa predlogom da Ustavni sud ukine rešenje AC-I-18-0547-A0001 od 22.02.2019. godine i naloži Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za*

privatizaciju da preispita žalbeni postupak u delu koji se odnosi na podnosioca zahteva Radomira Dimitrijevića”.

Relevantne odredbe

Administrativno uputstvo br. 01/2017 o izjednačavanju sudske takse

Član 8 Oslobađanje od plaćanja sudske takse

“(...)

8.5 Sudija ili predsednik pretresnog veća kome je predmet dodeljen, može dati dodatno vreme stranki koja traži produženje roka za uplatu sudske takse u celom iznosu ili njen deo, u slučaju kada:

8.5.1 ta stranka ne spada u kategoriju stranaka koja su oslobađena od plaćanja takse prema st. 8.1, i

8.5.2 produžavanje roka za uplatu celog ili dela iznosa takse je potrebno radi zaštite prava stranke.

Prihvatljivost zahteva

28. Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom, dalje precizirane Zakonom i predviđene Poslovníkom.
29. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

[...]”.

30. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani članovima 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji utvrđuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

31. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; da je iscrpeo pravna sredstva na raspolaganju; da je naveo akt javnog organa čiju ustavnost osporava, kao i ustavna prava za koja smatra da su mu povređena, a takođe podneo je svoj zahtev blagovremeno.
32. Dalje, Sud razmatra da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti koji su propisani pravilima 39 (1) (d) i 39 (2) Poslovnika, koja utvrđuju:

Pravilo 39.
[Kriterijum o prihvatljivosti]

(1) *“Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:*

[...]

(d) ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene.

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

33. Sud smatra da se zahtevom iznosi ustavna tvrdnja koja je *prima facie* obrazložena i nije očigledno neosnovana u smislu pravila 39 (2) Poslovnika. Shodno tome, Sud ocenjuje da zahtev ispunjava uslove da bude ocenjen u meritumu.

Meritum zahteva

34. Sud, pre svega, ponavlja da zahtev iz člana 53. Ustava utvrđuje da se tumačenje ljudskih prava i osnovnih sloboda zagarantovanih ovim Ustavom mora vršiti u saglasnosti sa sudskim odlukama Evropskog suda za ljudska prava.

35. Sud podseća da podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja [AC-I-18-0547-A0001] Žalbenog veća od 21. februara 2019. godine, kojim se njegova žalba smatrala povučenom zbog neplaćanja sudske takse. On tvrdi da je ovom odlukom došlo do povrede njegovih prava zagwarantovanih Ustavom, odnosno članovima 31, 54. i 102. Ustava, kao i članom 6. EKLJP u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP.
36. U okolnostima ovog slučaja, Sud primećuje da se suština navoda podnosioca zahteva o povredi njegovih ustavnih prava odnosi na činjenicu da Žalbeno veće nije razmotrilo njegov zahtev za produženje roka za plaćanje sudske takse, koji je podneo 29. novembra 2018. godine.
37. S obzirom na to da se suštinski navod podnosioca zahteva odnosi na pravično suđenje, odnosno na pravo na pristup pravosuđu, Sud će u nastavku oceniti da li je osporeno rešenje Žalbenog veća u skladu sa standardima koji se zahtevaju članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.
38. S tim u vezi, Sud podseća da član 31 Ustava i član 6.1 EKLJP, propisuju:

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava

1. *“Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
  2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda“.*
- [...]

Član 6.1 [Pravo na pravično suđenje] Konvencije

1. *„Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima [...] ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona“.*
- [...]

39. Radi utvrđivanja primenljivosti garancija određenih odredbama člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP u okolnostima konkretnog slučaja, Sud će u nastavku izložiti osnovna načela koja proističu iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP). Ova analiza će se izvršiti u skladu sa zahtevima iz člana 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava.

Opšta načela u vezi sa „pravom na sud“

40. Pravo na pristup sudu u smislu člana 6. EKLJP definisano je u predmetu *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (vidi predmet ESLJP-a *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 21. februara 1975. godine, stavovi 28-36). Pozivajući se na načelo vladavine prava i izbegavanje proizvoljne primene vlasti, ESLJP je utvrdio da “pravo na pristup sudu” predstavlja suštinski aspekt procesnih garancija sadržanih u članu 6. EKLJP (u vezi sa opštim načelima prava na sud, vidi takođe Vodič ESLJP-a kroz član 6. EKLJP od 31. decembra

2018. godine, Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, Građanski aspekt, Deo II. Pravo na sud, a takođe i predmet ESLJP-a *Zubac protiv Hrvatske*, presuda od 5. aprila 2018. godine, stav 76). Pored toga, prema ESLJP-u, ovo pravo osigurava svakome pravo na rešavanje datog predmeta koji se odnosi na "građanska prava i obaveze" pred sudom (vidi predmet ESLJP-a *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 84 i tu navedene reference).

41. U tom kontekstu, Sud naglašava da pravo na sud, kao sastavni deo prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, utvrđuje da strane u sporu moraju imati delotvorno pravno sredstvo koje im omogućava da zaštite svoja građanska prava (vidi predmete ESLJP-a *Běleš i drugi protiv Republike Češke*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 49, i *Naït-Liman protiv Švajcarske*, presuda od 15. marta 2018. godine, stav 112).
42. Stoga, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, svako ima pravo da iznese pred sud 'tužbu' koja se odnosi na "građanska prava i obaveze" o kojima je reč. Član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP utelovljuje "pravo na sud", odnosno "pravo na pristup sudu", a koje podrazumeva pravo na pokretanje postupaka pred sudovima u građanskim stvarima (vidi predmet ESLJP-a *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, citiran u tekstu iznad, stav 36). Iz tog razloga se svako ko smatra da je došlo do nezakonitog mešanja u ostvarivanje njegovih/njenih građanskih prava i tvrdi da mu je ograničena mogućnost da ospori takvu tvrdnju pred sudom, može pozvati na član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, pozivajući se na odgovarajuće pravo na pristup sudu.
43. Konkretnije, prema sudskoj praksi ESLJP-a, prvo mora postojati "građansko pravo" i drugo "spor" u pogledu zakonitosti mešanja, koji se odnosi na postojanje ili obim zaštićenog "građanskog prava". Definicija ova dva koncepta mora imati suštinsko, a ne formalno značenje (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a *Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije*, presuda od 23. juna 1981. godine, stav 45; *Moreira de Azevedo protiv Portugalije*, presuda od 23. oktobra 1990. godine, stav 66; *Gorou protiv Grčke* (br. 2), presuda od 20. marta 2009. godine, stav 29 i *Boulois protiv Luksemburga*, presuda od 3. aprila 2012. godine, stav 92). "Spor", ipak, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mora biti (i) "stvaran i ozbiljan" po svojoj prirodi (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Sporrong i Lönnroth protiv Švedske*, presuda od 23. septembra 1982. godine, stav 81, i *Cipolletta protiv Italije*, presuda od 11. januara 2018. godine, stav 31), i (ii) rezultat postupaka pred sudovima mora biti "odlučujući" za građansko pravo o kojem je reč (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Ulyanov protiv Ukrajine*, rešenje od 5. oktobra 2010. godine). Prema sudskoj praksi ESLJP-a, "slabe veze" ili "udaljene posledice" između građanskog prava o kojem je reč i rezultata ovih postupaka, nisu dovoljne da bi bilo u području primene člana 6. EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Lovrić protiv Hrvatske*, presuda od 4. aprila 2017. godine, stav 51, i *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 71 i tu navedene reference).
44. U takvim slučajevima, kada je utvrđeno da postoje "građansko pravo" i "spor", član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP garantuje pojedincu i pravo "da to pitanje reši sud" (vidi predmet ESLJP-a, *Z i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2001. godine, stav 92). Odbijanje suda da

ispita navode stranaka koji se tiču usklađenosti određene procedure sa osnovnim procesnim garancijama prava na pravično i nepristrasno suđenje, ograničava njihov pristup sudu (vidi predmet ESLJP-a *Al Dulimi i Montana Management Inc. protiv Švajcarske*, presuda od 21. juna 2016. godine, stav 131).

45. Pored toga, prema sudskoj praksi ESLJP-a, svrha EKLJP nije da garantuje prava koja su “teorijska ili prividna”, već prava koja su “praktična i delotvorna” (vidi, za više detalja o “praktičnim i delotvornim pravima”, Vodič ESLJP-a kroz član 6. od 31. decembra 2018. godine, Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, Građanski aspekt, Deo II. Pravo na sud, A. Pravo na sud i pristup sudu, 1. Pravo koje je praktično i delotvorno, i predmete ESLJP-a *Kutić protiv Hrvatske*, citiran u tekstu iznad, stav 25 i tu navedene reference; i *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 86 i tu navedene reference).
46. Prema tome, u smislu ovih prava, član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, garantuje ne samo pravo na pokretanje postupaka, već i pravo na rešavanje “spora” o kojem je reč od strane suda (vidi predmete ESLJP-a *Kutić protiv Hrvatske*, presuda od 1. marta 2002. godine, stavovi 25-32; *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 86 i tu navedene reference; *Acimović protiv Hrvatske*, presuda od 9. oktobra 2003. godine, stav 41, i *Beneficio Cappella Paolini protiv San Marina*, presuda od 13. jula 2004. godine, stav 29).
47. Gore navedena načela ipak ne podrazumevaju da pravo na sud i pravo na pristup sudu predstavljaju apsolutna prava. Ona mogu biti predmet ograničenja koja su jasno utvrđena sudskom praksom ESLJP-a (vidi Vodič ESLJP-a kroz član 6. EKLJP od 31. decembra 2018. godine, Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, Građanski aspekt, i konkretno u pogledu ograničenja prava na sud, Deo II. Pravo na sud, A. Pravo na sud i pristup sudu, 2. Ograničenja). Ipak, ova ograničenja ne mogu ograničavati pristup pojedincu u tolikoj meri da narušavaju samu suštinu prava (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Baka protiv Mađarske*, presuda od 23. juna 2016. godine, stav 120, i *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 89 i tu navedene reference). Uvek kada je pristup sudu ograničen zakonom ili relevantnom sudskom praksom, Sud razmatra da li ograničenje narušava suštinu prava, a posebno, da li ovo ograničenje teži “legitimnom cilju” i da li postoji “razuman odnos srazmernosti između upotrebljenih sredstava i cilja koji se nastoji postići” (vidi predmete ESLJP-a *Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 28. maja 1985. godine, stav 57; *Lupeni Greek Catholic Parish protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 89; *Naït-Liman protiv Švajcarske*, citiran u tekstu iznad, stav 115; *Fayed protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 21. septembra 1990. godine, stav 65, i *Marković i drugi protiv Italije*, presuda od 14. decembra 2006. godine, stav 99).

Primena opštih načela na okolnosti konkretnog slučaja

48. Na osnovu napred navedenog, i u meri u kojoj je relevantno za okolnosti konkretnog slučaja, Sud naglašava da je pravo na sud, u principu, zagarantovano u vezi sa “sporovima” koji se odnose na “građansko pravo”.

49. U ovom kontekstu, Sud ocenjuje da postoje dva suštinska pitanja za određivanje primenljivosti člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP. Prvo se odnosi na „građansko pravo”, a drugo na postojanje „spora”.
50. Sud podseća da je podnosilac zahteva bio radnik preduzeća DP Fabrika za proizvodnju šavnih cevi i profila u Uroševcu. U međuvremenu je navedeno preduzeće privatizovano. Nakon određenog vremena, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Organu za likvidaciju pri PAK-u, gde je predmet žalbe bilo ostvarivanje neisplaćenih zarada u iznosu od 16.420,00 evra, za vremenski period jun 1999-2007. godine, kao i isplata 20% iz fonda sredstava od privatizacije preduzeća DP Fabrika za proizvodnju šavnih cevi i profila u Uroševcu. Dana 8. februara 2013. godine, KAP je odbio njegovu žalbu zbog zastarelosti. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Specijalizovanom veću, koje je, dana 22. oktobra 2018. godine, odbilo žalbu podnosioca zahteva i ostavilo na snazi odluku PAK-a od 8. februara 2013. godine. Protiv odluke Specijalizovanog veća, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Žalbenom veću.
51. Žalbeno veće je pre nego što je razmotrilo meritum žalbe podnosioca zahteva, dana 12. novembra 2018. godine, tražilo od istog da u roku od 15 dana uplati sudsku taksu u iznosu od 30 evra. Podnosilac zahteva je u odgovoru na ovaj nalog, dana 29. novembra 2018. godine, podneo zahtev za produženje roka za plaćanje sudske takse. Žalbeno veće, iako uopšte nije razmotrilo zahtev za produženje roka za plaćanje takse, dana 21. februara 2019. godine, donosi rešenje AC-I-0547-A0001, kojim je žalbu podnosioca zahteva smatralo povučenom, uz obrazloženje da podnosilac zahteva: *“nije uplatio sudsku taksu kao što je od njega traženo ..., obaveštenjem (opomenom) od 22. novembra 2018. godine, koje je zastupniku žalioaca uručeno 27. novembra 2018. godine”* a pored toga *“nije podneo zahtev da bude oslobođen plaćanja sudske takse”*.
52. Dalje, Sud primećuje da se podnosilac zahteva, dana 13. marta 2019. godine, ponovo obratio žalbom Žalbenom veću, kojom je tražio poništenje osporenog rešenja [AC-I-0547-A0001] od 21. februara 2019. godine, tvrdeći da je došlo do povreda procesnih odredbi zbog toga što nije razmotren zahtev za produženje roka za plaćanje takse, čime mu je onemogućeno meritorno razmatranje žalbe. Žalbeno veće je, dana 28. marta 2019. godine, donelo rešenje AC-I-19-0037, kojim je žalba podnosioca zahteva odbačena, sa istim obrazloženjem, kao u osporenom rešenju od 21. februara 2019. godine, naglašavajući sledeće: *“... od trenutka podnošenja tog podneska pa do datuma donošenja odluke, proteklo je skoro tri meseca, a žalilac nije platio taksu, niti je podneo zahtev za oslobađanje od plaćanja sudske takse”*.
53. U ispunjenju gore navedenih kriterijuma koji proizlaze iz prava na pristup sudu, Sud primećuje da se u okolnostima ovog slučaja radi o „sporu“ i „građanskom pravu“ između podnosioca zahteva i KAP-a, odnosno u vezi sa ostvarivanjem potraživanih plata u iznosu od 16.420,00 evra, za vremenski period jun 1999-2007. godine, kao i isplatom 20% iz fonda sredstava od privatizacije preduzeća DP Fabrika za proizvodnju šavnih cevi i profila u Uroševcu.
54. Pošto su dva gore navedena uslova ispunjena, Sud će dalje oceniti odakle potiče pravo podnosioca zahteva da podnese zahtev za produženje roka za plaćanje takse i da li je takav zahtev morao biti razmotren od strane Žalbenog veća, pre nego što je konačno odlučilo o žalbi.

55. Na osnovu spisa predmeta, Sud utvrđuje da pravo podnosioca zahteva da ostvari pravo na podnošenje zahteva za produženje roka za plaćanje sudske takse proističe iz člana 8. stav (5) Administrativnog uputstva br. 01/2017 o izjednačavanju sudske takse, koji propisuje:

*“8.5 Sudija ili predsednik pretresnog veća kome je predmet dodeljen, može dati dodatno vreme **stranki koja traži produženje roka za uplatu sudske takse** u celom iznosu ili njen deo, u slučaju kada:*

8.5.1 ta stranka ne spada u kategoriju stranaka koja su oslobođene od plaćanja takse prema st. 8.1, i

8.5.2 produženje roka za uplatu celog ili dela iznosa takse je potrebno radi zaštite prava stranke”.

56. Po oceni Suda, zahtev podnosioca zahteva je bio potpuno legitiman i zasnovan na gore citiranom Administrativnom uputstvu br. 01/2017, kojim se predviđaju procesni koraci za ostvarivanje prava na: 1) oslobađanje od plaćanja sudske takse, i 2) produženje roka za plaćanje sudske takse. Svrha ovih pravila, koja su stavljena na raspolaganje stranama koje podnose tužbe ili žalbe, jeste da se stranama omogući pristup sudu, kada su ispunjeni uslovi propisani u gore navedenom Uputstvu. U suprotnom, uvrštavanje takvih pravila ne bi imalo nikakvog dejstva i samim tim učinilo bi ovu normu besmislenom.
57. Sud ponavlja da nije njegova dužnost da ocenjuje da li su redovni sudovi pravilno protumačili i primenili relevantna pravila materijalnog i procesnog prava. Međutim, u slučajevima kada se određenim navodom pokreću ustavna pitanja, odnosno pitanje nepravilnosti sudskog postupka, Sud je dužan da interveniše i ispravi povrede koje su prouzrokovali redovni sudovi, kako bi se pojedincu pružilo pravično suđenje u skladu sa članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.
58. Pozivajući se na konkretan slučaj, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva koji se našao pred takvim činjeničnim i pravnim okolnostima, od 29. novembra 2018. godine, u iščekivanju razmatranja njegovog zahteva i pružanja obrazloženog odgovora od Žalbenog veća. Međutim, Žalbeno veće, iako uopšte nije uzelo u razmatranje njegov zahtev od 29. novembra 2019. godine, smatralo je njegovu žalbu povučenom. Našavši se pred takvom okolnošću, Žalbeno veće je bilo dužno da razmotri zahtev podnosioca zahteva, u skladu sa stavom 5. člana 8. Administrativnog uputstva br. 01/2017 o izjednačavanju sudskih taksi, pre nego što je smatralo žalbu podnosioca zahteva povučenom.
59. Tek nakon razmatranja zahteva za produženje roka za plaćanje sudske takse i davanja argumentovanog odgovora na taj zahtev, moglo bi se reći da je Žalbeno veće poštovalo pravo podnosioca zahteva na pristup sudu. Sud takođe naglašava da bez obzira na rezultat do kojeg bi došlo Žalbeno veće, nakon što bi razmotrilo zahtev za produženje roka za plaćanje takse i dalo argumentovani odgovor na taj zahtev, za pravo podnosioca zahteva da se obrati sudu bi se moglo smatrati da je delotvorno ostvareno. U ovoj situaciji, Žalbeno veće uopšte nije uzelo u razmatranje njegov zahtev niti je dalo bilo kakvo obrazloženje o tome zašto se taj zahtev ne treba razmatrati.
60. Sa napred izloženog, Sud utvrđuje da nerazmatranje zahteva podnosioca zahteva od strane Žalbenog veća predstavlja neotklonjiv procesni nedostatak

koji je u suprotnosti sa pravom na pristup pravosuđu, koje se pojedincima garantuje članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP.

61. S obzirom na to da je utvrdio da je osporeno rešenje Žalbenog veća od 21. februara 2019. godine u suprotnosti sa članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP, Sud smatra nepotrebnim da u ovoj fazi razmatra i navode podnosioca zahteva o povredi prava zagantovanih članom 54. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP.
62. U zaključku, Sud nalazi da se osporenim rešenjem [AC-I-0547-A0001] Žalbenog veća od 21. februara 2019. godine, kojim se žalba podnosioca zahteva smatrala povučenom, nije poštovalo pravo podnosioca zahteva na "pristup sudu".
63. Shodno tome, Sud utvrđuje da je u konkretnom slučaju došlo do povrede člana 31. Ustava [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 6.1 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

IZ TIH RAZLOGA

Sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 59 (1) Poslovnika, na sednici održanoj 10. novembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31.1 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6.1 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP;
- III. DA PROGLASI nevažećim rešenje Žalbenog veća AC-I-0547-A0001 od 21. februara 2019. godine i VRATI isto na ponovno odlučivanje u skladu sa presudom Suda;
- IV. DA NALOŽI Žalbenom veću PKVS da u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika, najkasnije do 10. maja 2021. godine, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja presude Suda;
- V. DA NALOŽI da se presuda Suda KI80/19 dostavi stranama i u skladu sa članom 20.4 Zakona objavi u Službenom listu;
- VI. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi